

MARIBORSKI DELAVEC

Neodvisen političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 4.50 mesečno, četrtletno K 13.50, polletno K 27.—, celoletno K 54.— Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 4.—. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 20 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Drž. poslanec prof. Fr. Voglar.

Naša politična situacija.

II.

Srbijanske stranke so vse napredne. Ker pa je srbska opozicija stranka, ki želi ujedinjenje in ima v resnici v narodu zaslobo, med tem ko so stari gospodje okoli Pašića vojskovodje brez armade, je iskala naša JDS že izza 15. febr., ko so se sešli vsi jugoslovanski naprednjaki v bivši Avstriji v Sarajevu, stikov z opozicijskimi strankami v Srbiji. To zbližanje sta gojila zlasti naša najboljša organizatorja, minister notranjih zadev Svetozar Pribičević in naš slovenski minister dr. Kramer. Uspeh tega prizadevanja se je pokazal zadnje dni, ko se je osnoval skupen klub vseh iskrenih Jugoslovancev, ki jim je mar resnično ujedinjenje vseh treh plemen SHS, to so Jugoslovanski demokrati in napredno krilo Srbije, ki tvorijo sedaj skupen klub, ki šteje 140 članov, torej izmed 260 poslancev absolutno večino. To pa se pravi, naša domovina bo urejena tako, kakor jo bo hotel urediti Demokratski klub.

Naš klub zastopa idejo narodnega ujedinjenja, saj so združena v njem vsa tri plemena SHS, on zastopa idejo največje verske strpnosti,

Na postaji.

Dolga železna kača, ki je sunkoma hropela mimo skalnatih pečin in se naglo zvižala skozi temne smrekove gozdove, je nenkrat srdito zazvižgala, puhnila še enkrat iz sebe ogromen oblak gostega dima in se ustavila.

»Vrd! — Vrd!« so klicali sprevodniki in hiteli od voza do voza.

Gruča ljudi, ki je nestrpno pričakovala rešilne kače, da jih ponese na zaželeni cilj, je pograbila svojo prtljago ter drvela k vstopu, kjer so se drenjali in kričali došleci, boječ se, da jih urna kača ne potegne preko njihovega cilja. Podajali in metali so svoje stvari iz napolnjenih vozov ter napravljali prostor čakajočim.

Praktikant Lovro se je srečno rešil gnječe ter vstopil k bližnjemu vodnjaku in opazoval to živahno vrvenje.

»Kako čudno je človeško hrepenenje!« si je mislil. »Nestrpno je in nepričakljivo! Bori se za cilj, a ko ga doseže, koprne za drugim.«

Gruče so se raztrgale. Le tu in tam sta si še znanca stiskala roke in si voščila srečno pot.

Sprevodniki so si dajali znamenja in jeli kričati: »Odhod! — v redu!«

saj niso v njem združeni samo navadni pripadniki katoličanstva, pravoslavja in muslimanstva, temveč v DK imamo kot člana katoliškega duhovnika (Etinger), pravoslavnega in muslimanskega. Glavna naloga nam je, delati z vsemi močmi na to, da se zbršejo vsa nasprotja, ki so obstajala poprej med jugoslovanskimi plemeni zaradi vere in jezika, ter ojačiti smisel za skupno državnost, misel za to, da bo naša država na znotraj in zlasti na zunaj v resnici močna samo takrat, če bodo vse tri panoge našega naroda delale složno za to, da se izbrišejo grozote vojne, da se zapije prepad med nakopičenim bogastvom na Hrvaškem in med suženjstvom kmetijskega ljudstva, kakor v Bosni.

Parlamentarno delo se vrši v Beogradu začasno po poslovniku srbske države, ki pa je strašno natančen in se briga za vsako malenkost. Seveda se izgubi s tem mnogo dragocenega časa, a za trenutek se ne da ničesar na teh formalnostih spremeniti. Če pa pomislimo, da je naš parlament revolucionarni parlament, v katerem sedijo spuntani Slovencev bivše Avstrije in spuntani Hrvati bivške Ogrske in prosti Srbi, med vsemi temi zopet zelo različne stranke naprednjakov, klerikalcev in socialistov in zopet takih, ki hočejo ujedinjenje, drugi zopet separatizem, je povsem nemogoče, da bi tak raznoličen parlament kar čez noč funkcioniral. Ta ali druga stvar bi se že dala izsiliti, ali kdo prevzame to velikansko odgovornost nase, če bi se parlament v tako važnih

Neutrudna kača je jezno puhnila in se začela polagoma zgubljati v gosto smrečje.

Lovro je še enkrat pogledal za njo in krenil na cesto.

Leto dni se ni vozil tod, leto dni že ni obiskal svojega kraja in svojih domačih.

Ni mu bilo mogoče! Služboval je v daljnem mestu, katerega nikakor ni mogel vsak čas zapustiti in iti, kamor ga je vlekle srce.

Zdaj pa so bili velikonočni prazniki in strogi predstojnik mu je dovolil, da se sme par dni oddahniti in zadostiti svojemu hrepenenju.

Ves srečen je bil Lovro in se takoj odpeljal v svoje rojstno gnezdo, da vsaj še enkrat praznuje lepe velikonočne praznike v objemu svojih dragih.

Molče je stopal po strmi, vijugasti cesti in štel ure, katere mu je bilo določeno preživeti po svoji volji. — Malo jih je bilo, a Lovro je bil zadovoljen z njimi.

Ustavil se je in premišljeval: bi li šel dalje po dolgi cesti ali bi jo vrezal čez gozd po bližnici? ...

Tu pa čuje za seboj: — »Jaz že ne vem! Nisem iz tega kraja! Vprašajte tegale fanta, mogoče bo on kaj vedel!«

Lovro se ozre in vidi za seboj starikovo

stvar, kakor je na primer uprava ali agrarna reforma, prenaljil?

Na drugi strani pa so igrali zastopniki naših socialistov dvojno igro. Njihov minister je sedel v vladi, a oni so ugajali opozicijo. Ali razumete, kaj se pravi, v teh usodepolnih dnevih ko še meje niso določene, ko buta sovražnik na vseh mejah proti nam, nasprotovati parlamentarnemu delu, nasprotovati državi s tem, da glasujejo poslanci proti proračunu, s katerim dobi država sredstvo, da plača iste socijalistične železničarje, učiteljstvo, uradništvo in v teh kritičnih časih tudi vojaštvo? Seveda noben trezen človek za to v sedanjih razmerah nima povoda in nima pravice.

Posledica te opozicije je bila, da je odstopil socijalni minister Korač. Odstopil je tudi minister hrvaških Starčevićancev, ki so v srcu proti ujedinjenju vseh treh plemen SHS. Nato so se vršila dolgotrajna pogajanja z obema strankama, ki sta stavile nesprijemljive predloge. Socijalisti so hoteli imeti kar 3 ministre (poslancev pa je samo 12), Starčevićanci tudi 2 in prvenstvo v pokrajinskih vladah. Na te zahteve vlada ni mogla pristati.

V tem položaju je nastopila JDS ter zahtevala kot zmerna stranka, kot stranka, ki zastopa v prvi vrsti kmetški stan, da se ji da ministrstvo za poljedelstvo in agrarna reforma. Brez vsakega najmanjšega odpora se je to tudi zgodilo. JDS je imela takrat v vladi 7 ministrov, in sicer: Pošta: Lukinič (Hrvat), vera: Alavpović (Hrvat), poljedelstvo: Gluhč (Musliman),

ženico ter lepo mlado dekle, katero je držalo v rokah precejšno pleteno košaro.

»Kaj naj jaz vem?« — vpraša Lovro, ki je slutil, da je starka mislila nanj.

»O nič, nič!« — reče babnica. »Tale gospodična povprašuje po nekom v trgu, katerega pa jaz ne poznam, ker nisem tukaj doma. Ako bi šla zdaj le v trg, bi ga ji že pomagala najti, toda jaz sem bila ravnokar ondi in se vračam domov.«

Vi pa ste gotovo prišli zdaj z vlakom in greste v trg. Mogoče ste tudi iz tega kraja doma in bi ji vedeli povedati, kje stanuje tisti, katerega išče?«

»Katerega pa iščete gospodična?« — povpraša Lovro. »Sicer že dolgo nisem bil v tem kraju in tudi ljudi ne poznam več toliko, a mogoče Vam bi vseeno znal pomagati.«

»Oh, veste kaj?« — reče dekle in odloži košaro, »povabili so me, naj pridem in obljubili so mi, da me eden počaka na kolodvoru, zdaj pa pridem — in nobenega ni! — Nikdar še nisem bila v teh krajih in zato prav nič ne vem, kam in kdt naj grem, da pridem do gospe Gorjančev, ki stanuje nekje v sredi trga, zraven cerkve sv. Lenarta. Ko bi vsaj prišla v trg, potem bi jo že našla, a tu je krog in krog sam gozd, pota se križajo na vse strani in tema postaja, da se skoraj ne upam naprej! — Tako sem

konstituenta: dr. Kramer (Slovenec), notranje: Pribečević (Srb), zdravje: dr. Kralj (Srb), agrarna reforma: dr. Poljak (Hrvat).

Že v začetku smo izvolili v našem klubu poseben agrarni odsek, ki ima težavno nalogo preštudirati agrarno reformo in njene predpise prilagoditi posameznim pokrajinam. To je zelo težavno delo in se ne sme prenašati. Treba bo stopiti v stik s posameznimi prizadetimi kraji in se ravnati po upravičenih željah domačinov.

V Bosni in v Slavoniji so vladale naravnost suženjske razmere, kakor, pri nas pred l. 1848. Tam se mora to razmerje vsaj provizorično takoj spremeniti. Pri nas so stvari drugačne. Prvič imamo manj zemlje, da bi jo delili, na drugi strani pa mnogo odjemalcev, ki še deloma niti niso doma.

Razmere so zaradi tega tudi težavne, ker so naša okrajna glavarstva še popolnoma birokratska po avstrijskem načinu in ne poznajo prave želje naroda.

Zato je vložil dr. Kukovec nujno interpelacijo, da naj vlada takoj decentralizira upravo, to se pravi, naj razdeli državo po srbskem vzorcu v okrožja, okrožja v okraje in okraje v občine. Okrožij bi bilo na Slovenskem približno pet, na Štajerskem 2. Okrožje bi bilo avtonomna velika občina, ki bi pa stala v neposredni zvezi s centralnim parlamentom in s centralno vlado. Ti občinski, okrajni in okrožni zastopi bi morali torej sodelovati pri izvršitvi agrarne reforme, če se naj ta v resnici pravično izvrši.

Ključ do rešitve tega za sedaj najvažnejšega vprašanja leži v „Demokratskem klubu“, ker je regent vzel iz našega kluba tozadevnega ministra zategadelj, ker je to v celem parlamentu največji in najbolj ugleden klub. Ravno tako je vzel vladar ministra za splošno poljedelstvo tudi iz našega kluba. (Dalje prih.)

jezna! — Najraje bi se odpeljala nazaj, ko bi peljal še kak vlak v našo stran.

»Nič se ne jezite, gospodična!« — potolaži Lovro razburjeno dekle. »Jaz sem tu domačin in tudi moja pot pelje v trg. Ako se mi hočete pridružiti, vam zagotovim, da vas pripeljem k zaželjeni gospej.«

»No, glejte gospodična! — Zdaj se pa kar primite tega gospoda in pojdite z njim, da vas ne bo strah!« reče starka in vošči lahko noč ter gre dalje.

Dekle zgrabi z novim upanjem košaro in se pridruži Lovretu, kateri je opustil misel na gozdno bližnico in jo krenil po glavni cesti dalje.

Nikdar ni iskal in ljubil ženske tovarišije, zato je bil neroden in neokreten, ako je slučajno zašel vanjo.

Dolgo časa sta nemo stopala drug poleg drugega in si mislila svoje. Lovro je bil zatopljen v radosten sprejem, ki ga čaka doma in katerega ne bo tako hitro deležen kot bi ga bil, ako bi jo vrezal kar po bližnici.

Dekle pa je prekladalo košaro iz roke v roko ter komaj čakalo, kdaj jo bo moglo odložiti.

Nerodni Lovro je konečno vendar opazil, da dekleta muči košara in da ne more tako urno stopicati poleg njega, zato je skrajšal korak in rekel: »Oprostite, gospodična! Košara je gotovo težka, dajte jo meni, da jo še jaz nosim nekaj časa! Pot postaja tu bolj razdrpana, zato bo treba previdneje stopati.«

»O, ne, košara ni težka! Saj ni nič takega notri. Malo obleke sem vzela s seboj, ker nameravam ostati nekaj dni pri gospej in nočem biti vedno v eni obleki. — Ako ni daleč ta preklicani trg, bom že prinesla košaro do njega, samo malo počasneje hodiva!«

(Dalje prihodnjic.)

Shod mariborske podružnice zveze jugoslovanskih železničarjev.

Zaradi pomanjkanja prostora objavljamo celotno poročilo še le danes.

Shod te podružnice dne 9. 4. ob 7. uri zvečer v Narodnem Domu v Mariboru se je vršil pri polno nabiti dvorani. Govorili so tovariši: Jarh, Škerjanec, Roglič, Veronik Medvešek. Povdarjalo se je od govornikov, da ne kaže pri sedanjih razmerah stopiti v stavko, ker bi bilo takorekoč pogubonosno za naše slovenske železničarje in Jugoslovijce.

Vlada nam je že pripoznala 100% vzvišanja draginskih doklad in radi nabavnega prispevka se vršijo še pogajanja. Dokler se ta vršijo, bi bilo netaktno stopati v stavko, in na drugi strani bi se kazalo našo neuhajnost.

Mi vsi imamo interes, da se promet vrši, da se dovažajo in prevažajo živila. Ententa gleda na nas, ako je pri nas red. Ima interes, da se prevažajo živila v Nemško Avstrijo, da se uduši boljševizem v njej. Ako bi mi stopili v stavko, bi nas ententa prisilila k vzdržanju prometa, poslali bi nam sovražne Lahe kot okupacijske čete. Laški karabinerji že komaj čakajo, da bi imeli povod, zasesti slovanske rudnike. Nemci bi kazali ententi kot nestavkajoči svojo kulturo in pripravljenost, delati za red in občni blagor, in kazali s prstom na nas, glejte Jugoslovane, ti vaši zavezniki vam delajo neprimliko, li so ne sposobni vzdrževati red v lastni državi. Namen Nemcev je bil prozoren. Sami si vedejo in se ne upajo stavkati in delati neprimliko, ker so se sami izrazili, da bi v slučaju stavke vozili samo proti severu, da prepeljejo lačnim sodrugom živeža. Vedo pa, da bi se jih v slučaju, ako sami začnejo stavko, poslalo v Nemško Avstrijo. Hoteli so nahujskati slovenske sodruga in druge slovenske tovarše, da bi sami toliko bolj blesteli v očeh entente. Nočejo nas napasti na odkriti fronti, ampak hočejo nam zavratno nastaviti past. S stavko spravljamo tačas v nevarnost Jugoslavijo in ako te ni, potem bi bili tudi slovenski železničarji brez kruha. Ne bili bi več gospodarji na lastni zemlji. Razpršili bi nas zopet in godilo bi se nam še slabše, kot leta 1914. Zabrani bi se nam zopet slovenska govorica in naši sedanjí nasprotniki že komaj čakajo, da bi dobili zopet moč v roke, da bi se maščevali zato, ker nimajo več gospodstva nad nami.

Obstoj Jugoslavije je torej za slovenskega železničarja tudi krušno vprašanje.

V vseh navzočih so vzbudila izvajanja burno odobravanje, hočemo potrpeti še teh par dnij ali tednov, ker bo vlada gotovo ugodila našim upravičenim zahtevam, ko bi imela od narodnega predstavništva za to dovoljen kredit, čez katerega trenutno še ni razpolagala. Trpeli smo 4½ leta še veliko težje čase, potrpeti še bomo do kratko dobo. Imamo dem. kraljevino, godi pa še nam še vedno boljše, kot stanovskim tovarišem v Nemški Avstriji, ki hodijo v Jugoslavijo po živež, čeravno imajo v Nemški Avstriji svojo toliko zaželjeno socijalistično republiko, kjer imajo socijalisti vso moč v rokah, pa vendar ne morejo lastnim ljudem tega dati, kar ti zahtevajo in jim ne morejo niti tega nuditi, kar imamo mi.

Enoglasno se je sprejela sledeča resolucija: Slovenski železničarji zbrani na javnem shodu z. j. ž. v Narodnem domu v Mariboru dne 9. aprila 1919 se jednoglasno pridružujejo resoluciji, ki se je sklenila na javnem shodu z. j. ž. v Ljubljani dne 7. aprila 1919 in pozivljajo vlado, da ugodí pod vsakim pogojem zahtevam z. j. ž. katere člani čutijo, da tvorijo kot državljani tudi jeden bistven del današnje Jugoslavije in da se upošteva zasluga slovenskih železničarjev, ki so v najkritičnejših časih varovali interes države.

Shod se je pri obnem navdušenju zaključil ob 9. uri zvečer.

Političen pregled.

Bratstvo Čehoslovakov in Jugoslovancov. LDU. Praga, 13. aprila. (ČTU) Snoči

je bil v Reprezentacijskem domu v spomin na obletnico s ečanostne prisege z dne 13. aprila 1918 med Čehi in Jugoslovani slavnosten jugoslovanski večer, ki so ga med drugimi posetili predsednik dr. Masaryk, čehoslovski poslanik v Londonu dr. Odsudsky ter zastopnik kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Pragi, poslanik Hribar. Predsednik dr. Masaryk je poslanika Hribarja prisrčno pozdravil. Poslanik Hribar je v svojem nagovoru povdarjal važnost današnjega dne. Pred enim letom, je dejal poslanik, so si Čehi in Jugoslovani prisegli večno zvestobo. Predsednik dr. Masaryk se je zahvalil in izjavil: Mi Čehoslovaki in Jugoslovani smo bratje in ostanemo za večne čase. Godba je svirala narodni himni. Med navzočimi so bili tudi general Pelle, min. Stanek in Vrbensky, čehoslovski poslanik v Belgradu, Kalina, mnogo članov narodne skupščine.

Wilson in vprašanje Reke. LDU Paris, 13. aprila. (ČTU.) Wilson je povabil svet četvorice k neprisiljenemu pogovoru ter mu stavil vprašanja, če mislijo, da lahko stopijo pred svoje narode z izjavo: Nam ni bilo mogoče skleniti dobrega miru. Končno jim je stavil vprašanje, ako ne bi bilo boljše odpovedati se gotovim nacionalnim aspiracijam, kakor pa ovreči vse mirovno delovanje Wilson ni zahteval nobenega odgovora na ta vprašanja, temveč prepustil svojim kolegom, da si o tem sami napravijo svoje mnenje. Ta pogovor je baje ugodno vplival na razvoj mirovnih pogajanj, tako da so sedaj prej nagnjeni ugodni rešitvi, kakor sploh kdaj prej. — Je še veliko težko, posebno reški problem; vzdržujejo se pa vesti, da se bliža tudi temu vprašanju rešitev s tem, da bodo Reko začasno nevtralizirali, dokler ne odloči zveza narodov. Ako bi bil ta predlog, za katerega delajo propagando Amerikanci, sprejet, tedaj bi se varuštvo izročilo oni državi, ki ni interesirana niti na Reki, niti na adrijskem vprašanju.

Sovjetska vlada na Bavarskem vržena. LDU Monakovo, 13. aprila. (Brezlično) Tukaj se bojuje dva osrednja sveta. Položaj je obupen, ker ovirajo dovoz živil dobro organizirani kmetski sveti. Sosednji Augsburg je zopet pridobljen za vlado Hoffmanna. Isto velja tudi za mesti Schweinfurth in Aschaffenburg. Zgornja Bavarska je na ta način prešla skoraj izključno zopet k ustavodajni vladi. Bavarska deželna zbornica se snide prihodnje dni v Bambergu. Hoffmann namerava ustanoviti ljudsko brambo, ki naj v prvi vrsti obstoji iz organiziranih rudarskih delavcev.

LDU Weimar, 13. aprila. (WU.) Po poročilu prvega armadnega voja je monakovska garnizija strmoglavila sovjetsko vlado. Vzpostavitev sovjetske vlade se sploh ne pričakuje. Podrobnosti manjkajo.

LDU Weimar, 13. aprila. (WU.) Bavarska vlada je izdala proklamacijo: Bavarskemu narodu Monakovska posadka je pometla nasilno vlado v Monakovem. Namere tujih vsiljivcev so se izjalovile. Monakovo in vsa Bavarska diha svobodneje. Moč prave vlade Hoffmannove je prodrla z elementarno silo tudi v Monakovem. Vse dosedanje odredbe sovjetske vlade so brez veljave. Bavarci! Ostanite zvesti vladi Hoffmannovi, združite vse svoje sile, da se prepreči povratak pravkar poražene nasilne vlade in da se vladi omogoči vzpostavitev raztvarjene bavarske države. Le red in delo vodita do uspeha.

LDU Monakovo, 13. aprila. (DKU.) Mesto je popolnoma mirno.

Dnevne novice.

V ormoškem okraju priredijo krajevne organizacije JDS v velikem tednu shode in sicer dne 16. aprila ob pol 7. uri zvečer v gostilni Rau sv. Bolfenska, dne 17. aprila ob 8. uri predpoldne v gostilni g. Golenko sv. Miklavževska ter v ponedeljek dne 21. aprila ob 3. uri popoldne v gostilni Kralj Ivanj-kovska krajevna organizacija. Poslanec državnega predstavništva g. Franjo Voglar poročal bode o zunanji in notranji politiki, o ustavi, volilni in agrarni reformi, o valutnem vprašanju itd. Prihitite na te shode

krajevnih organizacij vsi, katerim bije srce za mlado in toli zaželeno zedinjeno državo. Saj slišali bode o temeljih našega obstoja, o biti in nebiti.

Sv. Lenart v Slov. goricah. Kakor na vseh sestankih in shodih JDS, kjer govori prof. Voglar, je naglašal tudi tukaj potrebo organizacije vsakega posameznika v tej ali drugi politični stranki. Tisti časi, ko so morali jemati naši ljudje ozire na Nemce in se niso upali vtičati v politiko, so sedaj minuli. Mi si urejemo lastno državo in vsak posameznik je dolžan sodelovati pri tej ureditvi. Druge poti za to pa, kakor da se organizirajo ljudje po strankah, ni. Jasno in odločno pa je naglašal, da se mora pri konsolidiranju strank opustiti vsak medsebojni napad, kakor se je to dogajalo pred vojno. Popolno svobodo mora uživati vsakdo pri tem, ali se odloči za našo ali drugo stranko. Čudno se nam zdi, da tolmačijo slovenčevi dopisniki take lojalne izjave kot napoved vojne. Iz takih dopisov se vidi jasno tista velika nerazumnost, ki se je polotila voditeljev SLS danes, ko se je priklopila večina parlamenta naši JDS.

Sv. Lenart v Slov. Gor. JDS je priredila 13. 4. tukaj velik ljudski shod. Preds. kraj. org. JDS dr. Gorišek je otvoril zborovanje ter dal besedo poslancu Voglarju, ki je z jasnimi besedami razjasnil naš zunanji in notranji politični položaj, govoril o rovanju lačnih Nemcev proti obstoju našega kraljestva, proti Srbom in proti naši dinastiji. Globok utis je napravila na poslušalce slika o zaslugah Srbom in njihovega kralja za našo osvoboditev in ujedinjenje. Zlasti pa je zanimalo vprašanje agrarne reforme, valute in vojnega posojila. Ker leži ključ do rešitve teh vprašanj v demokratskem klubu, ki obstoji iz 140 poslancev JDS, je pozval govornik zlasti kmečko ljudstvo, naj se organizira in skuša dobiti potom krajevnih odborov JDS vpliv na parlamentarni klub. Dr. Gorišek je jako nazorno in poučno naslikal stanje naše sedajne valute in potrebe, da se obvaruje nadaljne preplavljenosti naše zemlje po nemških kronah.

Ptuj. Ljudski shod JDS. 13. aprila 1919 je bila impozantna manifestacija bližnjih in daljnih domačinov za našo stranko. Zborovanje je vodil dr. Jurtela, o političnem položaju je govoril prof. Voglar. V jedrnatih stavkih je naslikal vse gorje, ki so ga prizadeli Nemci in Madžari celemu kulturnemu svetu in prokletstvo, ki leži na njihovih glavah. Naše zavedno ljudstvo pozna natanko njihov brezupen položaj, in ima za vse nemške lažnjive vabe samo pomilovalni nasmeh. V nadaljnjem govoru je stalo v ospredju vprašanje draginje, uradniških plač, valute, vojnega posojila, in agrarne reforme, ki ga bo končno vlada tako rešila, kakor bo se to zdelo prav večini parlamenta. Večino parlamenta pa tvori 140 poslancev JDS. Če hoče toraj dobiti ljudstvo vpliv na parlamentarno večino, naj se zbudi iz političnega spanja, naj se organizira v stranki, ustanovi v vsaki vasi krajevne odbore, ki naj pretresajo tozadevna vprašanja in poročajo zlasti želje o agrarni reformi strankinemu klubu. Odločno pa je svaril navzoče pred strankarskim bojem in zlasti pred tem, da bi z nedovoljenimi sredstvi vabili člane drugih strank v naše organizacije. Renegatstva smo do grla siti. Vsaka stranka naj se organizira in svoje vrste ojači in skuša sicer po različnih potih, a vendar z istim ciljem privedi naš jugoslovanski čolnec v varen pristan. Ogorčenje in ob enem veselost je zavladala med zborovalci, ko potegne govornik iz žepa sobotnega Slovenca ter izjavi, da je isti govor imel v petek večer v Mariboru. Slovenčev poročilo o govoru pa se glasi tako le: „Vojna napoved. . . Govornik (Voglar) je izjavil, da je nemogoče, da bi slovenske stranke še nadalje skupno delovale. Časi, ko so slovenske stranke složno delovale, so minuli, od-

slej se bo vršila borba med JDS in SLS“. Morda pa se bo zdelo samo to suho konstatiranje že tuji vojna napoved.

Bivši poslanec Roškar ni našel milosti pred SLS, ker ga je kot poslanca črtala. To je seveda stvar njegove stranke. Čudno pa je, da so na nedeljski shod skušali pristaši SLS zvaliti krivdo na našo stranko. Poslanec Voglar jih je čisto pravilno zavrnil, češ, da so se obrnili na popolnoma napačen naslov. Tozadevno naj zahtevajo od vodstva lastne stranke pojasnila, zakaj je vodilo za nos svojega kmetkega poslanca.

Napisi mariborskih trgovcev in obrtnikov. V Mariboru je še mnogo trgovin brez napisov. Kakor vemo, imajo v Ljubljani odredbo, da mora vsak trgovec, ki hoče napraviti napis na svojo trgovino, predložiti ta napis magistratu v odobrenje. Morda bi bilo dobro, da se tudi pri nas v Mariboru uvede isto. In glavno pri tem je, da so ti napisi sestavljeni v jeziku, ki jih razume prebivalstvo.

Nemške reklamne table pred glavnim kolodvorom. Pred glavnim kolodvorom se zdaj stoji polomljenih reklamnih tabel mariborskih nemških trgovcev. Če bi bile te table vsaj okusno izdelane, bi naposled ničesar ne imeli proti temu. Ker je pa nevarnost, da se danes ali jutri ena izmed teh tabel podere, tedaj bi bilo že z ozirom na javno varnost potrebno, da se kakor hitro odstranijo. Vsaj je življenje ljudi menda vendar več vredno nego taka polomljena deska. Prosimo merodajne oblasti, da dajo nemudoma odstraniti te življenju nevarne deske.

Kaj pa to? V Prečni ulici 5. (Quergasse) v pritličnem stanovanju sem opazil na treh oknih izjavajoče blazinice v rdeči-beli-rdeči barvi. Dobro bi bilo, da policija nekoliko posveti v to stanovanje in pove gospodarju, da je v Jugoslaviji tudi tak način izzivanja prepovedan.

Cestnemu nadzorstvu priporočamo, da pouči cestne pometalce, naj ne vzdignjejo prahu s svojimi metlami ravno ob času, ko je največ ljudi na cesti. Ako že nočejo pometati v zgodnjih jutranjih urah, naj ceste preje vsaj malo poskrope, da ne bo treba ljudstvu požirati cele oblake prahu.

Salomonska sodba mariborskega okrožnega sodišča. Iz pravnih krogov nam pišejo: V noči od 29. na 30. novembra lanskega leta je tatiška družba, obstoječa iz Antona in Jakoba Sterna, Martina Klemenčiča in Avgusta Martinija kradla na kolodvoru na Teznu. Tatovi so vzeli seboj voz in naložili nanj sod petroleja ter ga skušali spraviti v zavetje, pri tem pa jih je zalotila vojaška straža. Petrolej s sodom vred je bil vreden nad 300 K. Vendar je okrožno sodišče vse štiri obsodilo samo zaradi prestopka tatvine na zapor na 14 dni do enega meseca z utemeljitvijo, da so tatovi imeli namen ukrasti samo petrolej, ki ni vreden nad 100 K, ne pa tudi sod. Odprto ostane vprašanje, kako bi se po mnenju sodišča dalo to izvesti, ker se petrolej navadno ne nosi ne v žepu in ne v klobuku in zakaj so tatovi tudi sod odpeljali. V Nemški Avstriji je objavljen zakon, da se morajo tatvine na železnici in pošti smatrati za hudodelstvo brez ozira na vrednost ukradenih stvari, pri nas pa se iz tako „umetnih“ razlogov dajejo nizke kazni. Pri taki utemeljitvi se človek nehote spomni na zagovor tata-cigana, ki je ukradel kravo, a je zatrjeval, da je hotel ukrasti samo vrv in da ni on kriv, če je na dotični vrvi bila privezana tudi krava. Škoda da dotični cigan ni postal jurist. . .

Sumljiv nemški vojak. Tukajšnje vojaško poveljstvo je izročilo tukajšnji državni policiji Josipa Fleischerja, ki se je vtihotapil iz Nemške Avstrije s ponarejenim odprtim poveljem v našo državo. V tem povelju je označen s šaržo puškarja I. razreda. Za to šaržo

je pa premlad. Pri njem so našli tudi orožni list in pa lovsko karto, glasečo se na njegovo ime. Trdil je, da je pristojen v Prevaljah. Ko so mu pojasnili, da bodo vprašali v Prevaljah, je izrazil željo, naj ga pošljejo nazaj na Dunaj, kjer bo dobil dokaze o svoji pristojnosti. Najbrže je imel mož popolnoma drugi namen.

Tajništvo zveze jugoslovanskih železničarjev podružnica Maribor ima svojo sobo v Narodnem domu I nadstropje na levo kjer se sprejemajo zahteve, pritožbe, daje informacije in drugo od 6.—9. vsak večer. Ob nedeljah in praznikih pa od 9.—12. ure dopoldan.

Mariborski nemški odvetniki so zopet pričeli pri tukajšnjem okrožnem sodišču vlagati nemške vloge. Čudno se nam zdi, da se te vloge sprejemajo. Malo več zavednosti in energije.

Izvoznice za živež. Minister za prehrano je uvedel za trgovino žita, mesa in masti izvoznice, ki se bodo izdajale le za aprovizacije in trgovce. Za promet v eni pokrajini bodo izdajale izvoznice okrožne oblasti, za promet iz ene pokrajine v drugo pa pokrajinske vlade. Te izvoznice bodo imele značaj javnih listin ter jih ne bo mogoče prenesti na drugo osebo.

Krilo izmaknil. Policija je aretirala Josipa Strausa, tihotapca z italijanskim blagom. Doma je iz Cerkena na Tolminkem. Osumljen je, da je ukradel žensko krilo, ki ga je hotel prodati neki ženski. Krilo je bilo popolnoma mokro. Najbrže ga je vzel z vrvi, ko se je sušilo. Če kdo pogreša to krilo, naj se oglasi na polic. komisariatu.

Sladkor. Občinski gospodarski urad nanaša, da se mu je posrečilo dobiti še en vagon sladkorja. Ta sladkor se bo razdelil med trgovce tekem prihodnjih dni. Prodajal se bode po pol kilograma in za to množino se bode odtrgala od sladkorne izkaznice polovica majevega kupona. Drugi majev kupon se ne sme odtrgati. Nihče se naj ne boji, da ne dobi sladkorja. Vse izkaznice bodo pokrite, samo potrežljivosti je treba. Za aprilove kupone se bode izdajalo po pol kilograma in za pol majevega kupona tudi po pol kilograma. Od tega novega sladkorja dobe samo tisti trgovci, ki oddajo najdalje do srede 16. t. m. popoldne v redu sladkorne kupone. Cena temu sladkorju bode tudi 7 K za kg.

Izkaznice za sveče. Trgovci ki so razprodali nakazane jim sveče, naj takoj oddajo izkaznice za sveče v občinskem gospodarskem uradu.

Krompir, za jelo in sajenje, dobi se v vsaki množini na Stolnem trgu št. 2.

Zadnje vesti.

Ljudski upor v Draždanih. Vojaki odložili orožje. Vojnega ministra vrgli v Labo.

LDU Draždane, 13. aprila. (Dun. KU). Danes dopoldne so se zbrali ranjenci draždanskih bolnišnic na Gledališkem trgu, da bi protestirali proti odredbi vojnega ministrstva, po kateri naj bi se izplačevalo ranjencem le še mirovne plače, 500 do 600 mož je odšlo k vojnemu ministru in odposlalo odposlanstvo k vojnemu ministru. Ta odposlanstva ni hotel sprejeti. Nato je množica nahujskana po komunistih, udrla v poslopje. Varnostna straža je morala uporabljati orožje. Med tem se je množica demonstrantov še povečala in razorožila stražo. Pozvane vladne čete so izjavile, da ne morajo pomagati; oddale so orožje in odkorakale. Razburjena množica je ostala na prostoru pred vojnim ministrstvom, postavila na raznih krajih strojnice in streljala na ministrstvo. Ob štirih popoldne je množica vdrla v poslopje, popadla vojnega ministra, ki je pobegnil v najvišje nadstropje, ga odgnala na cesto in ga vrgla z mosta v Labo. Ko je minister poizkušal priplavati na breg, so demonstrantje streljali nanj, tako je v malo minutah izginil v valovih.

Danes in vsak večer koncert v hotelu „UNION“!

Gospodična

popolnoma vešča slovenske korespondence, stroje-
in tesnospisja, se sprejme takoj. Ponudbe na **Ferdo**
Sert, Maribor, Koroška cesta 21. 3-3

Pod ugodnimi pogoji sprejme pridnega

slikarskega učenca

Janko Horvat, slikar in pleskar v Ljuto-
meru. 3-2

*Agitirajte za „Mari-
borskega Delavca“ in
med prijatelji našega
tiska za „Tiskovno za-
drugo“ v Mariboru.*

Samo na debelo!
Čaj
Pecilni prašek
Vanilin sladkor.
Pravi škrob
Samo na debelo!

in drugo blago priporoča domače
podjetje 10-1

Adria = Izdelki

(Filip Šibenik)

Ljubljana, Gosposka ul. 16

Knjigarna in veletrgovina papirja

Vilko Weixl

Maribor, Glavni trg 22

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih raz-
glednic, raznega papirja in sploh vseh pi-
salnih in šolskih potrebščin.

V zalogi razne šolske ter leposlovne knji-
ge, tudi v hrv. jeziku.

Prevzame naročila na štampilje.

Še v zalogi se nahajajo drobniarje in igrače se
razprodajo.

Lasna knjigoveznica.

Florjan Skalé, čevljar, Maribor

Vitrinjska ulica 15

Zaloga vsakovrstne čevljarске potrebščin. Velika iz-
bera izgotovljenih moških in ženskih čevljev.

Stalna cena!

Solidna postrežba!

Svoji k svojim!

Dragotin Riedl, brivec

Maribor, Tegetthoffova cesta 21

se najbolje priporoča vsem cenjenim gospodom.

Objava.

Za prehranjevanje moštva in živine v
garnizijah dravske divizije se potrebuje na-
slednje vrste živil, oziroma krme: mesa, ovsu,
ječmena, sena in slame.

Pozivljajo se vse osebe, ki se zanimajo
za dobavo teh predmetov, da se obrnejo s
ponudbami na komando dravske divizijske
oblasti, kjer dobe natančnejša pojasnila in
tako sklenejo direktno pogodbo.

Od pisarne komande dravske divizijske
oblasti C., šte. 4, 5. aprila 1919 v Ljubljani.

Mestni magistrat Maribor, dne 14. aprila 1919.

Vladni komisar:

Dr. Pfeifer, I. r.

Pisalni stroj

se kupi. Cenjene ponudbe pod „Stroj“ na anonžno eks-
pedicijo Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3/I.

*Slovenci! Slovenke! Go-
vorite povsod samo slovenski!*

Raznašalci časopisov

se sprejmejo v upravnishvu „Mari-
borskega delavca“.

„Mariborski delavec“

se prodaja v Mariboru v sledečih tr-
govinah in tobakarnah:

Weixl Vilko, Glavni trg
Glavna trafika, Glavni trg
Ortner Jožef, Schmidov trg 2
Weixl Ivanka, Gosposka ulica
Mahalka J., „
Czadnik L., Stolna ulica
Specijalna trafika, Grajska ulica
Handl Karolina, Tegetthoffova cesta
Pristernik Mar., „
Schifko Terezija „
Schifko Marija, Melje „
Pichler Ana, „
Jurko Marija, Koroška cesta
Lackner J., Vitrinjska ulica
Kos A., Marijna ulica (pri sodniji)
Scheidbach H., Magdalenski trg
Nerath F., Magdalena, Franc Jož. ul.
Kresnik Ana, „
Majer J., Pobrežje, Brezka cesta 21
Jarc Jožefa, Glavni kolodvor
Leber F., Koroški kolodvor

NAZNANILO.

Podpisani denarni zavodi naznanjajo, da so se dogovorili poslovati počenši

s 14. aprilom t. l. od 8. ure zjutraj do 2. ure po-
poldne. Blagajne so odprte od 8. ure dopoldne
do pol 1. ure popoldne.

P. n. stranke prosimo, da se po tem ravnajo.

Maribor, dne 14. aprila 1919.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke Podružnica Anglo-avstrijske banke
Podružnica Štajerske eskontne banke Mariborska eskontna banka
Občinska hranilnica v Mariboru.